

**PLAN ODNOWY
MIEJSCOWOŚCI
MŁYNARZE**

w Gminie Młynarze

Na lata 2008-2015

Załącznik do Uchwały zebrania wiejskiego w Młynarzach

nr 1/08 z dnia 5.12.2008r

Załącznik do Uchwały Rady Gminy Młynarze

nr XXII/116/08 z dnia 19 grudnia 2008r.

Spis treści

I. Wstęp	4
II. Wprowadzenie	5
III. Diagnoza stanu istniejącego	6
1. Położenie Administracyjno- Geograficzne	8
2. Historia	9
3. Zabytki	9
4. Demografia	10
5. Gospodarka	10
6. Środowisko naturalne	10
7. Infrastruktura	12
8. Oświata	13
9. Zdrowie	14
10. Rekreacja	14
11. Sport	15
12. Kultura	15
IV. Plan Rozwoju Miejscowości	16
1. Jacy jesteśmy i jacy chcemy być	16
V. Analiza mocnych i słabych stron Młynarzy	18
VI. Plan działania	19
VII. Zadania do realizacji	20
1. Uzasadnienie realizacji zadań	20
2. Oczekiwane rezultaty	20
3. Koszt realizacji zadań	21
4. Harmonogram realizacji projektu	22
VIII. Wdrażanie i monitorowanie planu	22
IX. Podsumowanie	22

I. Wstęp

Rozwój i odnowa obszarów wiejskich to jedno z kluczowych wyzwań, jakie stoją przed Polską w okresie integracji z Unią Europejską. Zasadniczym jej celem jest wzmocnienie działań służących zmniejszeniu istniejących dysproporcji i różnic w poziomie rozwoju obszarów wiejskich w stosunku do terenów miejskich.

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków pracy i życia mieszkańców. Sporządzenie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy aplikowaniu o środki finansowe w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013” działanie „Odnowa i rozwój wsi”.

Celem działania „Odnowa i rozwój wsi” jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Działanie umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost ich atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej.

W ramach działania pomocą finansową zostaną objęte projekty dotyczące: budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia obiektów: pełniących funkcje publiczne, społeczno-kulturalne, rekreacyjne i sportowe, służących promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu i zachowaniu dziedzictwa historycznego, tradycji, sztuki oraz kultury, kształtowania obszaru przestrzeni publicznej;

1. budowy remontu lub przebudowy infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno-kulturalnych;
2. zakupu obiektów charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie, w tym budynków będących zabytkami, z przeznaczeniem na cele publiczne;
3. odnawiania, eksponowania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych, budynków będących zabytkami lub miejsc pamięci;
4. kultywowania tradycji społeczności lokalnej oraz tradycyjnych zawodów.

Obszarem realizacji Planu Odnowy Miejscowości Młynarze jest obszar tej miejscowości.

Niniejsze opracowanie zawiera charakterystykę miejscowości, inwentaryzację zasobów służącą ujęciu stanu rzeczywistego, analizę SWOT czyli mocne i słabe strony miejscowości, planowane kierunki rozwoju, przedsięwzięcia wraz z szacunkowym kosztorysem i harmonogramem działań.

Plan Odnowy Miejscowości Młynarze to dokument, który określa strategię działań w sferze społeczno-gospodarczej na lata 2007-2013. Podstawą opracowania planu jest Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Młynarze na lata 2007 – 2013

Niniejszy plan jest planem otwartym stwarzającym możliwość aktualizacji w zależności od potrzeb społecznych i uwarunkowań finansowych. Oznacza to, że mogą być dopisywane nowe zadania, a także to, że może zmienić się kolejność ich realizacji w zależności od uruchomienia i dostępu do funduszy UE.

II. Wprowadzenie

Uwarunkowania Planu Odnowy Miejscowości polegają na tym, że ma on charakter lokalny, obejmuje ograniczony teren jednej miejscowości i przygotowywany jest (przy udziale przedstawicieli gminy) z inicjatywy i przez mieszkańców miejscowości. Specyfika planu polega na tym, że jest on ukierunkowany na zagadnienia cywilizacyjno – kulturowe; koncentruje się na prostych, lokalnych przedsięwzięciach, które prowadzić mają do poprawy standardu i jakości życia mieszkańców. Ma mniej pro-gospodarczy, a bardziej pro-społeczny i pro-kulturowy charakter.

Celem planu jest podtrzymanie lub odtworzenie atrakcyjności wsi jako miejsca zamieszkania i zaplanowanie oraz przeprowadzenie tego w sposób dostępny, oczekiwany i popierany oraz wykonalny dla lokalnej społeczności. Jest to szczególnie ważne w dzisiejszej sytuacji, gdy miasta oferują konkurencyjną alternatywę zamieszkania, a rolnictwo traci swą atrakcyjność jako źródło utrzymania, co prowadzi m.in. do migracji młodych ludzi, szczególnie tych lepiej wykształconych ze wsi do miasta. Idea odnowy wsi wyrasta z przekonania, że odnowiona, doinwestowana i ożywiona kulturowo wieś odzyska swoją atrakcyjność jako miejsce zamieszkania, zapewni swoim mieszkańcom godziwy standard i jakość życia oraz zdoła zatrzymać młodzież na miejscu. Plan Odnowy ma więc charakter „planu małych kroków”, ale w kierunku wielkich celów. Małych kroków, które podejmowane przez mieszkańców przy finansowym i organizacyjnym wsparciu gminy doprowadzić mają do trwałej poprawy miejscowych warunków życia.

Korzyści wynikające z posiadania Planu Odnowy:

1. Plan umożliwia efektywne gospodarowanie zasobami takimi, jak środowisko, ludzie, infrastruktura i środki finansowe.
2. zapisanie tego procesu w formie dokumentu umożliwia stałą ocenę postępów i korygowanie błędów przez wszystkich członków społeczności lokalnej.
3. dokument umożliwia zaangażowanie władz lokalnych oraz mieszkańców w planowanie swojej przyszłości. Uwzględnienie różnych opinii, pomysłów i koncepcji często wymaga konsensusu. Osiągnięty na drodze otwartej dyskusji pozwala na wypracowanie strategii, z którą będzie identyfikowała się społeczność lokalna.
4. tworzenie Planu Odnowy sprzyja realistycznej ocenie mocnych i słabych stron miejscowości a przez to przyjrzenie się możliwościom oraz potencjalnym problemom, które mogą się pojawić w przyszłości. W ten sposób można uniknąć wielu trudności.

Podstawą tworzenia Planu Odnowy jest zdanie sobie sprawy z lokalnych zasobów i potencjałów, zmobilizowanie ich, zainwestowanie w rozwój i stworzenie systemu działań partnerskich tak, aby uzyskać efekt żywiołowego przyrastania inicjatywy i kumulowania się ich skutków.

Projekt wprowadzonych do Planu zadań powstał w oparciu o wytyczne środowiska lokalnego i konsultacji społecznych.

III. Diagnoza Stanu istniejącego

Tabela . Zasoby wsi Młynarze

Rodzaj zasobu	Brak	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu dużym
Środowisko przyrodnicze			
walory przyrodnicze			Duże
wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)		Słabe	
gleby		Słabe	
kopaliny	Brak		
Środowisko kulturowe			
walory architektury wiejskiej		Słabe	
osobliwości kulturowe	Brak		
walory zagospodarowania przestrzennego	Brak		
zabytki	Brak		
zespoły artystyczne	Brak		
Dziedzictwo religijne i historyczne			
miejsca, osoby i przedmioty kultu	Brak		
święta, odpusty, pielgrzymki	Brak		
tradycje, obrzędy, gwara		Słabe	
legandy, podania i fakty historyczne		Słabe	
ważne postacie historyczne	Brak		
specyficzne nazwy	Brak		
Obiekty i tereny			
działki pod zabudowę mieszkaniową			Duże
działki pod domy letniskowe			Duże
działki pod zakłady usługowe i przemysł, pustostany mieszkaniowe, magazynowe i po przemysłowe		Słabe	
tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (spichlerze, kuźnie, młyny) place i miejsca publicznych spotkań, miejsca spotkań i rekreacji		Słabe	

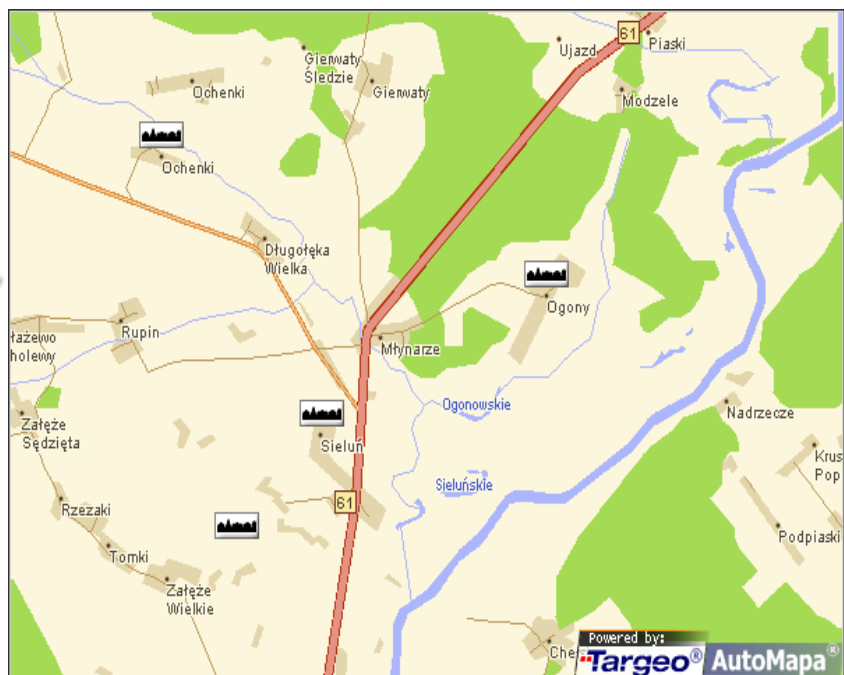
Gospodarka, rolnictwo			
specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe)	Brak		
znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe	Brak		
możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne	Brak		
Sąsiedzi i przyjezdni			
korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna)		Słabe	
ruch tranzytowy			Duże
przyjezdni stali i sezonowi			Duże
Instytucje			
placówki opieki społecznej	Brak		
szkoły			Duże
Dom kultury	Brak		
Inne	Brak		
Ludzie, organizacje społeczne			
OSP	Brak		
KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH	Brak		
Stowarzyszenia	Brak		
Darczyńcy i sponsorzy	Brak		

1. Położenie Administracyjno – Geograficzne

Miejscowość Młynarze jest to wieś Gminna położona w środkowo – północnej części województwa mazowieckiego, od 1999 roku należy do powiatu makowskiego. W latach 1975 – 1998 gmina należała do województwa ostrołęckiego. Poniższa mapa pokazuje położenie Gminy Młynarze na tle powiatu makowskiego.

W opracowaniu wykorzystano mapy cyfrowe IMAGIS (R)

Targeo copyright © by Indigo & Aqurat & Geosystems Polska 2003-2008

Obecnie Młynarze sąsiadują z :

- od północy: Gierwaty
- od wschodu: Ogony
- od południa: Sieluń
- od zachodu: Sieluń

Według fizyczno – geograficznego podziału kraju obszar wsi leży na Nizinie Północno – Mazowieckiej.

2. Historia

O rodowodzie gminy i wsi Młynarze świadczy sama nazwa. Pochodzi ona od trzech XVIII wiecznych młynów znajdujących się tu nad rzeką Róż. Osadnictwo na tym terenie rozpoczęło się dość wcześnie. Rolnictwo tych okolic stanowiło zaplecze gospodarcze miasta Różana i wchodziło w skład Księstwa Sieluńskiego, należącego do biskupów płockich.

Wieś Młynarze zasłynęła z walk powstania listopadowego. 15 lipca 1831 roku V pułk ułanów pod dowództwem pułkownika Ignacego Kruszewskiego stoczył tu zwycięską bitwę z dywizjonem wojsk carskich, który stacjonował w Młynarzach, osłaniając umocnienie wojsk nieprzyjacielskich w Ostrołęce i przeprawę przez Narew w Różanie. Znany malarz Wojciech Kossak utrwalił to wydarzenie na obrazie pt. „Bitwa pod Młynarzami”. W czasie II wojny światowej nad Narwią w okolicach Młynarzy i Sielunia, toczyły się walki z okupantem hitlerowskim. Historia Sielunia i Młynarzy stanowi jedną całość. Do 1954 roku Młynarze należały do gminy Sieluń. W latach 1945 – 1954 były także siedzibą Gminnej Rady Narodowej (GRN), a następnie wsią gromadzką obsługującą 20 wiosek, w tym 15 sołectw. Po likwidacji gromady, w 1972 roku, teren ten podobnie jak ziemię sieluńską włączono do gminy Różan. Młynarze wraz z okolicznymi wsiami należały w dalszym ciągu do powiatu makowskiego i województwa warszawskiego.

Powiat makowski zlikwidowano w 1975 roku, tworząc nowe województwo ostrołęckie, do którego należały zarówno Młynarze jak i Sieluń, a także okoliczne wsie. Po 18 latach, od 1 stycznia 1992 roku na wcześniejszy wniosek Społecznego Komitetu Utworzenia Gminy, zarządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 grudnia 1991 roku powołano do życia gminę Młynarze – najmniejszą z gmin w ówczesnym województwie ostrołęckim. Gmina ta liczyła zaledwie 1861 mieszkańców i zajmowała powierzchnię 7504 ha.

3. Zabytki

W miejscowości Młynarze nie ma zabytków, jedynie na terenie Szkoły Podstawowej w Młynarzach znajduje się pomnik upamiętniający bitwę z roku 1831 z Moskalami wybudowany w 1996 roku. Podlega on ochronie konserwatorskiej, ale nie jest on objęty ochroną prawną. Pomnik ten przedstawia fotografia nr 1

Fotografia nr 1. Pomnik upamiętniający bitwę pod Młynarzami w 1831 roku.

4. Demografia

W Gminie Młynarze mieszka 1815 osób, (stan na 06.12.2007). w samej miejscowości 249 osób. Występuje niewielka nadwyżka mężczyzn w stosunku do kobiet. Na 100 mężczyzn przypadają 94 kobiety. Wskaźnik ten znajduje się poniżej proporcji płci w obrębie powiatu makowskiego, w którym na 100 mężczyzn przypada 100 kobiet.

5. Gospodarka

Z uwagi na fakt, że miejscowość jest obszarem typowo rolniczym, mało jest podmiotów gospodarczych prowadzących pozarolniczą działalność. Dominują usługi związane z obsługą rolnictwa, transportem oraz przemysłem drzewnym. Największym zakładem działającym w Młynarach jest zakład przetwórstwa drzewnego TRANS WOOD. Inna działalność gospodarcza ograniczona jest do funkcjonowania drobnych zakładów świadczących usługi na rzecz lokalnej społeczności.

Rynek Pracy

Dominującym sektorem gospodarki w Gminie Młynarze jak i samej miejscowości jest rolnictwo. Podobnie jak w skali całego kraju przyrost nowych miejsc pracy jest niewielki. Korzystną okolicznością dla rynku pracy jest bliskość miasta Ostrołęka, gdzie wielu mieszkańców gminy znajduje zatrudnienie. Znaczącym pracodawcą w gminie jest samorządowa oświata.

Sytuację bezrobotnych komplikuje fakt, że większość z nich nie jest uprawniona do otrzymywania zasiłku. Równie niekorzystna jest pozycja absolwentów, którzy nie podjęli dotąd żadnej pracy. Wymagania pracodawców dotyczą najczęściej osób z doświadczeniem zawodowym a brak możliwości podjęcia pierwszej pracy znacząco ogranicza możliwości zatrudnienia absolwentów. Ponadto wiele kierunków kształcenia nie odpowiada obecnie potrzebom rynku pracy.

Rolnictwo

Struktura gospodarstw

Na terenie miejscowości znajduje się 10 gospodarstw rolnych. (Powszechny Spis Rolny 2002). Dominującą formą własności ziemi w miejscowości jest gospodarstwo indywidualne.

6. Środowisko Naturalne

Pod względem fizyczno – geograficznym Młynarze należą do makroregionu Niziny Północno – Mazowieckiej. Tereny gminy rozciągają się w obrębie trzech mezoregionów – północna część gminy położona jest na obszarze Równiny Kurpiowskiej, część wschodnia w Dolinie Narwi, natomiast zachodnia część gminy należy do mezoregionu Wysoczyzny Ciechanowskiej.

Na obszarze gminy Młynarze występuje Równina Sandrowa obejmująca północną część gminy, której wysokość bezwzględna wynosi od 100 do 140 m n.p.m.. Powierzchnie sandrów nie są zbyt urozmaicone a spadki nie przekraczają 2%. Na ich obszarze najliczniej reprezentowana jest rzeźba wodnolodowcowa pochodząca z okresu zlodowacenia środkowopolskiego oraz bałtyckiego. Równina sandrowa nadbudowana jest licznymi wyniesieniami z piasków wydmych o wysokości 1 – 2 m oraz wałami tak charakterystycznymi dla Równiny Kurpiowskiej.

Ukształtowanie terenu i krajobrazu (poza obszarami wydmy) stwarzają dogodne warunki dla rozwoju sieci osadniczej oraz sprzyjają gospodarce rolnej.

Budowa geologiczna

Teren miejscowości pod względem geologicznym przynależy do Wyniesienia Mazursko – Suwalskiego. Tereny znajdujące się w Dolinie Narwi zbudowane są z piasków drobnych i średnich oraz żwirów i pospółek o miąższości od 1 do 4,5 m. Występują tu charakterystyczne dla tych terenów torfy, namuły piaszczyste oraz drobne piaski z domieszką humusu. Północna część gminy zbudowana jest z piasków wodnolodowcowych. Nadbudowane są utwory eoliczne wykształcone z piasków luźnych i drobnych zapyłonych. W poziomie erozyjno – denudacyjnym występują gliny piaszczyste i pylaste odsłonięte poprzez procesy erozyjne. Tworzą one grunty zastoiskowe zbudowane z mułków i ilów. Taka budowa geologiczna sprzyja budownictwu i wyjątkiem jedynie są utwory bagienne, rzeczno – bagienne i rzeczno – deluwialne wytworzone z mułków i ilów.

Gleby

Na obszarze miejscowości Młynarze występują gleby w większości zaliczane do gleb słabych o niskiej przydatności rolnej, są to gleby V i VI klasy gruntów rolnych, ich udział wynosi 70%. Lepsze gleby o średniej przydatności dla rolnictwa zajmują niewielkie powierzchnie. W mniejszym stopniu (28%) występują gleby klasy IV zasobne w składniki pokarmowe. Najmniej (1,45 %) jest gleb klasy III.

Gleby o mniejszej przydatności rolniczej należałoby przeznaczyć pod zalesienie, niemniej użytki zielone, choć niskich klas bonitacyjnych należałoby pozostawić w niezmienionym stanie z uwagi na ich rolę w regulacji stosunków wodnych i wpływu na higienę atmosfery.

Wody

Obszar gminy położony jest w zlewni rzeki Narew. Stanowi ona naturalną południowo – wschodnią granicę gminy. Gminę Młynarze odwadnia rzeka Róż oraz bezimienne cieką – dopływy Narwi.

Na terenie miejscowości znajduje się kilka zbiorników wody stojącej. Są to zamknięte pozostałości starorzecza Narwi o charakterystycznych kolistych kształtach. Tereny te wykorzystane są rekreacyjnie.

Klimat

Według podziału Polski na dzielnice klimatyczne (wg Gumińskiego) badany obszar znajduje się w chłodniejszej części VI dzielnicy rolniczo – klimatycznej „środkowej”, charakteryzującej się bardzo niskimi opadami atmosferycznymi. Występuje tu około 30 – 50 dni mroźnych i od 100 – 110 dni z przymrozkami. Pokrywa śnieżna zalega przez około 38 – 60 dni w roku. Rzadko występują silne wiatry, opady gradu zdarzają się dość często, okres wegetacji trwa 200 – 210 dni.

Warunki klimatyczne gminy Młynarze są dość przeciętne dla rolnictwa i wymagają stosowania wielu zabiegów agrotechnicznych mających na celu magazynowanie w glebie wilgoci. Pomocnym, poprzez osłabienie parowania byłoby również zalesienie terenów o najniższej przydatności rolniczej.

Powietrze

Na terenie Młynarzy nie ma znacznych emitentów zanieczyszczeń. Występują zanieczyszczenia podstawowe: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu i pył. Powstają głównie podczas spalania w opalanych węglem ciepłowniach lokalnych. Charakteryzują się one dużą zmiennością w ciągu roku – rosną znacząco zimą. Ponadto występuje emisja zanieczyszczeń mobilnych (pojazdów samochodowych głównie w pobliżu Drogi Kraiowej Nr 61). Ich największa kumulacja następuje w południowo – wschodniej części.

Flora i fauna

Różnorodny krajobraz jest rajem dla zwierząt. W lasach żyją: jelenie, dziki, lisy, borsuki, kuny leśne, tchórze, wiewiórki. W rzekach, poza rybami (szczupakami, płociami, leszczami), spotkać można bobry, piżmaki i wydry. Tereny podmokłe zamieszkuje ptactwo wodne i błotne, wśród nich: łabędzie, żurawie i bociany. Na łąkach i polach żyje wiele gatunków ptaków śpiewających.

Wieś Młynarze zalicza się do Zielonych Płuc Polski. Jest to teren o wybitnych walorach krajobrazowych i funkcjach ekologicznych mających znaczenie krajowe i międzynarodowe. Znajdują się tu banki genetyczne flory i fauny. W dniu 14 września 1994 roku Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił deklarację uznającą obszar Zielonych Płuc Polski za region, w którym należy przestrzegać zasad ekorozwoju. Północno-zachodnia część gminy należy do obszaru chronionego krajobrazu zatwierdzonego uchwałą WRN w Ciechanowie nr 50/X/90. Poprzez zachowanie sieciowej, ciągłej struktury tworzą tzw. „korytarze ekologiczne” pozwalające na przemieszczanie się w przestrzeni zwierząt i roślin, nie dopuszczając do izolacji poszczególnych, najwartościowszych obiektów przyrodniczych – parków narodowych, krajobrazowych oraz rezerwatów przyrody. Izolacja tych najcenniejszych terenów prowadziłaby do ich degeneracji z braku naturalnej wymiany genów. Ponadto część miejscowości należy do sieci NATURA 2000.

7. Infrastruktura

komunikacja

Głównym szlakiem komunikacyjnym gminy jest droga krajowa nr 61 prowadząca z Warszawy do Augustowa. Pozostałe drogi mają charakter lokalny. W miejscowości gminnej i jej pobliżu brak jest linii kolejowej.

Odległość do miast pełniących strategiczne funkcje dla gminy kształtuje się następująco:

- Maków Mazowiecki = 27 km (stolica powiatu, drogowy węzeł komunikacyjny, 11-tysięczny ośrodek handlowo – usługowy),
- Ostrołęka = 19 km (dawna stolica województwa, duży ośrodek usługowo – przemysłowy w rejonie),
- Warszawa = 95 km (stolica województwa i kraju, centrum oświatowe, kulturalne, usługowe i przemysłowe).

Telekomunikacja

Na całym obszarze miejscowości dostępna jest telefonia przewodowa, pozostaje w zasięgu stacji bazowych telefonii komórkowej:

Połączenia wysokiej jakości w sieciach komórkowych możliwe są dzięki wybudowaniu w pobliżu stacji bazowej telefonii komórkowej zlokalizowanej w sąsiednich gminach.

Zaopatrzenie w wodę i odprowadzenie ścieków

Młynarze posiadają sieć wodociagową o długości ok. 3500 m. Powstałe na obszarze Młynarzy ścieki socjalno – bytowe wynikające z zamieszkania ludzi oraz powstałe w wyniku prowadzonej produkcji rolniczej gromadzone są w zbiornikach zamkniętych.

Źródła Energii

Jest dobrze rozwinięta sieć energetyczna. Energia elektryczna dostarczana jest napowietrznymi liniami średniego i niskiego napięcia z elektrowni w Ostrołęce. Pokrywa ona w pełni zapotrzebowanie odbiorców. Przebiega tu linia energetyczna wysokiego napięcia 110 kV.

Przebiega przez teren gminy także tranzytowy rurociąg gazowy Jamał – Europa Zachodnia. Brakuje natomiast gazociągów średniego i niskiego ciśnienia oraz stacji redukcyjnych. Około 80% mieszkańców korzysta z gazu propan – butan, który jest dostarczany w butlach.

W miejscowości brak jest także centralnych systemów zaopatrzenia w ciepło. Przeważa wykorzystanie węgla i drewna. Coraz częściej zauważa się wymianę kotłowni węglowych na kotłownie opalane olejem czy gazem, zasilanych z przydomowych zbiorników.

Na terenie nie występują siłownie wodne, wiatrowe, słoneczne czy też kotłownie na biomasę.

8. Oświata

Na terenie Młynarzy funkcjonują niżej wymienione placówki oświatowe:

- Publiczna Szkoła Podstawowa w Młynarzach
- Publiczne Gimnazjum w Młynarzach

Liczba osób uczęszczających do szkół w Młynarzach w latach 2005- 2008 przedstawia tabela.

Tabela Liczba uczniów uczęszczających do szkół w Młynarzach

Nazwa Placówki	Rok 2005	Rok 2006	Rok 2007	Rok 2008
	Liczba dzieci	Liczba dzieci	Liczba dzieci	Liczba dzieci
Publiczne Gimnazjum w Młynarzach	100	91	86	80
Szkoła Podstawowa w Młynarzach	121	119	110	141
Szkoła Podstawowa w Głazewie – Cholewach	40	37	34	-
Szkoła Podstawowa w Kołakach	17	-	-	-
Przedszkole	-	-	-	23
Razem	278	247	230	244

Na terenie gminy nie ma szkół ponadgimnazjalnych. Młodzież kontynuuje naukę w szkołach zlokalizowanych w Róźnie, Makowie Mazowieckim i Ostrołęce. Z ośrodków akademickich najczęściej wybierany jest Pułtusk, Ostrołęka i Warszawa.

9. Zdrowie

Opiekę zdrowotną zapewnia Centrum Medyczne Gajda Med Filia w Młynarzach. Kadre tej placówki stanowi:

- 1 - lekarz pediatra
- 1 – lekarz internista
- 1- pielęgniarka środowiskowo rodzinna

W budynku Ośrodka Zdrowia należącego do gminy znajduje się gabinet lekarza stomatologa.

Specjalistyczna opieka zdrowotna dla mieszkańców jest świadczona przez poradnie specjalistyczne w Makowie Mazowieckim i Ostrołęce. Lecznictwo zamknięte zabezpieczają szpitale w Makowie Mazowieckim i Ostrołęce.

Bezpieczeństwo

Bezpieczeństwo na terenie Młynarze zapewnia Posterunek Policji w Różanie obejmując on swoim działaniem teren 3 gmin tj. Różana, Rzewnie i Młynarze. Obecny stan etatowy to 9 policjantów. Przez Młynarze przebiega droga krajowa nr 61 na której odbywa się ruch tranzytowy pojazdów do wschodniej granicy RP. Jest to główny ciąg komunikacyjny gminy.

10. Rekreacja

Usytuowanie miejscowości z dala od ośrodków wielkiego przemysłu, sprawia, że środowisko naturalne jest nieskażone i sprzyja rekreacji i aktywnemu wypoczynkowi. Atmosfera naturalnego środowiska jaką stwarza rzeka Narew i Róż sprawia, że jest wspaniałym miejscem rekreacji i wypoczynku dostrzeganym nie tylko przez wędkarzy ale również przez całe rodziny, które przybywają nad nią na biwaki i pikniki. Latem wczasowiczów można spotkać zażywających kąpiele wodnych i słonecznych nad rzeką Narew, bądź nad jeziorem „Zawódź”

Fotografia nr 1. Jezioro w miejscowości Młynarze

11. Sport

W Młynarzach funkcjonuje od maja 1995 roku Uczniowski Klub Sportowy „Potok”, który odnosi duże sukcesy. Jego istnienie korzystnie wpłynęło na udział dzieci i młodzieży gminy w uprawianiu sportu.

12. Kultura

W Młynarzach funkcjonuje Gmina Biblioteka Publiczna. Dysponuje ona księgozbiorem składającym się z 16.224 pozycji. Gmina nie ma domu kultury. Władze gminy organizują imprezy kulturalno – oświatowe dla mieszkańców w Szkole Podstawowej w Młynarzach.

IV. PLAN ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI

1. JACY JESTEŚMY I JACY CHCEMY BYĆ?

Tabela 3. Jaka jest nasza wieś dziś ?

Co ją wyróżnia?	Dobrze utrzymane walory krajobrazu, nie zniszczone środowisko naturalne. Miejscowość Młynarze położona jest nad rzeką Róż i Narew co sprzyja rozwojowi turystyki wodnej, budowy ścieżek rowerowych, promowania walorów krajobrazu.
Jakie pełni funkcje?	Wieś rolnicza z mało rozwiniętym przemysłem
Kim są mieszkańcy?	Mieszkańcy dobrze wykształceni, rolnicy prowadzący nowoczesne gospodarstwa rolne spełniające wymogi U.E. Ludność pracująca, emeryci.
Co daje utrzymanie?	Nowoczesne gospodarstwa rolne (głównie nastawiony na określony kierunek produkcji). Dalszy rozwój prywatnych działalności gospodarczych, praca zawodowa oraz działalność związana z ruchem turystycznym.
Jak zorganizowani są mieszkańcy?	Wspólna inicjatywa. Mieszkańcy ufają swojemu sołtysowi i Radzie Sołeckiej
W jaki sposób rozwiązują problemy?	Wspólne rozwiązywanie problemów. Mieszkańcy za pośrednictwem sołtysa, Rady Sołeckiej wspólnie z władzami samorządowymi rozwijają nurtujące ich problemy
Jaki wygląd ma nasza wieś?	Wieś ma być estetyczna i zadbana wyposażona w sieć dróg i chodników, skanalizowana i dostatecznie oświetlona.
Jakie obyczaje i tradycje są nas pielęgnowane i rozwijane?	Podtrzymywanie tradycji: topienie marzanny, lanie wodą – w drugi dzień Świąt wielkanocnych „Lany Poniedziałek”, „kolędowanie” – podczas świąt Bożego Narodzenia, „Zapusty”.
Jak wyglądają mieszkania i obejścia?	Mieszkania i obejścia zadbane estetyczne. Przed domami piękne trawniki, a domy przyozdobione kwiatami.
Jaki jest stan otoczenia i środowiska?	Środowisko utrzymane w nienagannym stanie.

Jakie jest rolnictwo?	Rozdrobnione, średnio towarowe, wielokierunkowe, niedofinansowane.
Jakie są powiązania komunikacyjne?	Powinny być jeszcze lepsze połączenia z Makowem Mazowieckim Konieczna budowa chodników.
Co proponujemy dzieciom i młodzieży?	Dobre wykształcenie. Możliwość uprawiania sportu i rozwijanie swoich zainteresowań. Plac zabaw dla najmłodszych

V. Analiza Mocnych i Słabych Stron Młynarzy (SWOT)

Kierując się zasadami przyjętymi dla kreowania strategii w otoczeniu biznesowym lub samorządowym postanowiono również w przypadku wsi Młynarze posłużyć się bardzo wygodnym narzędziem planistycznym, jakim jest analiza SWOT. Jest to analiza mająca na celu przeprowadzenie inwentaryzacji zasobów oraz ustalenie słabych i mocnych stron miejscowości oraz najbliższego otoczenia społeczno-gospodarczego, infrastrukturalnego i przyrodniczego, które przekłada się bezpośrednio na szanse i zagrożenia wsi.

Praca nad analizą SWOT wsi Młynarze zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego związanego z przeprowadzeniem diagnozy sytuacji wsi, pozwoliły na uzyskanie opinii, spostrzeżeń, wniosków i uwag odnośnie stanu wyjściowego. Zdobyta wiedza umożliwiła przeprowadzenie dyskusji na temat wewnętrznych atutów, możliwości i pozytywnych cech wsi Młynarze umożliwiających podejmowanie skutecznych działań służących rozwojowi społeczno-gospodarczego.

Wiele uwagi poświęcono także czynnikom hamującym tę działalność. Dyskusja na temat pozytywnego i negatywnego wpływu otoczenia zewnętrznego na proces tworzenia warunków do wzrostu konkurencyjności regionu wiejskiego dotyczyła określenia okazji, możliwości i szans oraz zagrożeń związanych z planowaniem, organizacją, zarządzaniem, a zwłaszcza finansowaniem działań ze środków zewnętrznych w tym z Unii Europejskiej.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dobre położenie blisko aglomeracji miejskich. 2. Duży potencjał gospodarczy lokalnych przedsiębiorców. 3. Dobry układ komunikacyjny i sieć dróg. 4. Posiadanie terenów inwestycyjnych. 5. Brak zakładów produkcyjnych zanieczyszczających środowisko. 6. Wysoki stopień zwodociągowania miejscowości Młynarze dobrze rozwinięta sieć elektro-energetyczna i telefoniczna. 7. Usytuowanie Młynarzy w centrum gminy. 8. Dobrze funkcjonująca oświata i służba zdrowia. 9. Dobry stan techniczny budynku szkoły. 10. Działalność klubu sportowego. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nie najlepszy stan techniczny dróg, brak chodników. 2. Brak zaplecza przy boisku sportowym. 3. Niedostateczny rozwój infrastruktury rekreacyjnej. 4. Niska jakość życia w aspekcie kulturalnym i wypoczynkowo-rekreacyjnym. 5. Brak miejsca do spotkań mieszkańców wsi. 6. Zbyt mało alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.
SZANSE	ZAGROŻENIA

<ol style="list-style-type: none"> 1. Możliwość uzyskania środków z funduszy Unii Europejskiej. 2. Sprzyjająca polityka regionalna, w tym adresowana do rozwoju obszarów wiejskich ze strony rządu i władz wojewódzkich. 3. Otwarcie granic (możliwość kształcenia i legalnej pracy). 4. Rozwój przedsiębiorczości na terenach wiejskich i drobnej wytwórczości. 5. Nawiązanie współpracy z innymi miejscowościami i gminami. 6. Rozwój oświaty i społeczeństwa informacyjnego. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niestabilny system prawny, szczególnie podatkowy w Polsce. 2. Trudno dostępny pieniądz (niestabilność kredytowa i bankowa). 3. Niestabilność polityczna i gospodarcza państwa. 4. Bezrobocie w regionie. 5. Postępujące rozwarstwienie ekonomiczne społeczeństwa. 6. Niebezpieczeństwo niepełnego wykorzystania szans jakie dają środki UE.
---	---

VI. Plan Działania

Zapisy zawarte w Planie Odnowy Miejscowości Młynarze spełniają warunek zgodności z zapisami zawartymi w dokumentach dotyczących rozwoju gminy tj. Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Młynarze, Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Młynarze, powiatu i województwa oraz zapisami strategii Narodowego Planu Rozwoju na lata 2004 – 2006 oraz na lata 2007 – 2013. Cele i zadania określone w Planie Odnowy Miejscowości są wewnętrznie zgodne a ich osiągnięcie i realizacja nie powoduje negatywnych skutków dla osiągnięcia celów i realizacji zadań strategii wyższego rzędu.

Dla potrzeb gminy Młynarze opracowano dokumenty strategiczne określające cele rozwojowe, a następnie zadania jakie powinno się zrealizować w ciągu najbliższych lat, aby poprawić sytuację społeczno-gospodarczą miejscowości wchodzącej w skład całej gminy. W celu stworzenia zbioru inwestycji, działań i zadań, jakie należy przeprowadzić w okresie krótkoterminowy i perspektywicznym na terenie wsi Młynarze posłużono się przede wszystkim sugestiami mieszkańców oraz wynikami analizy SWOT. Planowanymi do realizacji zadaniami we wsi Młynarze są więc:

1. Poprawa estetyki sołectwa
2. integracja mieszkańców

Wszystkie wyżej wymienione zadania możliwe będą do realizacji głównie przy dużej aktywności mieszkańców umiejętnie kierowanych przez miejscowych liderów, przy odpowiednim zrozumieniu i współpracy ze strony władz samorządowych i lokalnych przedsiębiorców. Oczywiście warunkiem koniecznym jest zapewnienie odpowiedniego poziomu finansowania tych zadań ze strony władz gminnych, samorządów wyższego szczebla, instytucji dysponujących środkami unijnymi, przedsiębiorstw użyteczności społecznej oraz firm prywatnych.

VII Zadania do realizacji

jaka ma być nasza wieś

Co ma ją wyróżniać?	Estetyka i nieskażone środowiska naturalne.
Jakie ma pełnić funkcje?	Usługowe. Tworzenie nowych miejsc pracy poza rolnictwem (handel, usługi, rzemiosło, rozwój turystyki wiejskiej).
Kim mają być mieszkańcy?	Aktywni, zaangażowani, w pełni identyfikujący się z wsią, dbający o wieś. Edukacja - podnoszenie poziomu wykształcenia, kwalifikacji zawodowych, ustawiczne kształcenie. Mobilizacja ludzi do pracy w określonym kierunku.
Co ma być podstawą utrzymania?	Małe i średnie przedsiębiorstwa, odejście od dużego poziomu zatrudnienia rolnictwie.
W jaki sposób na być zorganizowana wieś i mieszkańcy?	Stowarzyszenia, społeczeństwo obywatelskie, zaangażowanie w istniejące problemy, związani ze wsią.
W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?	Dyskusja, konsultowanie z jak największą częścią mieszkańców.
Jak ma wyglądać nasza wieś?	Estetyczna, zadbana.
Jakie obyczaje i tradycje mają być u nas pielęgnowane i rozwijane?	Obrzędy ludowe, dbanie o zdrowy styl życia – czynne uprawianie sportu.

1. Uzasadnienie Realizacji Zadań

Realizacja zamierzonych zadań przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa w miejscowości Młynarze, podniesienia standardów życia i przyciągnięcia nowych mieszkańców. Rozwój infrastruktury technicznej ma znaczenie dla rozwoju lokalnej gospodarki i zaspokajaniu potrzeb społecznych mieszkańców.

1. Budowa chodników

Inwestycja ta poprawi bezpieczeństwo i ułatwi przemieszczanie się mieszkańców wsi Młynarze oraz okolic.

2. Budowa placu zabaw.

Zadanie powyższe zaspokoi potrzeby najmłodszych mieszkańców miejscowości.

3. Modernizacja oświetlenia ulicznego.

Modernizacja oświetlenia przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego, poprawi estetykę wsi szczególnie w porze nocnej. Dzięki zamontowaniu energooszczędnych lamp wpłynie pozytywnie na środowisko naturalne.

4. Budowa tablicy informacyjnej przyczyni się do integracji mieszkańców sołectwa.

2. Oczekiwane Rezultaty

Realizacja zadań w ramach Planu Odnowy Miejscowości Młynarze przyczyni się do polepszenia wizerunku miejscowości, podniesienia poziomu życia lokalnej społeczności, rozwoju społeczno-kulturowego oraz pobudzenia aktywności sportowo-rekreacyjnej. Ma służyć głównie integracji społeczności lokalnej i wzrostowi lokalnego patriotyzmu, rozwojowi organizacji społecznych.

1. Budowa chodników

1. poprawa stanu bezpieczeństwa,
2. poprawa warunków życia i pracy,
3. poprawa estetyki miejscowości,
4. zaspokojenie potrzeb ludności,

2. Budowa placu zabaw

1. poprawa jakości życia mieszkańców,
2. poprawa estetyki miejscowości
3. zaspokajanie potrzeb najmłodszych mieszkańców sołectwa

3. Modernizacja oświetlenia ulicznego

1. poprawa bezpieczeństwa
2. poprawa estetyki miejscowości
3. dbanie o środowisko naturalne

4. Budowa tablicy informacyjnej

1. integracja mieszkańców miejscowości
2. wzrost lokalnego patriotyzmu

3. Przepuszczalne Koszt Realizacji Zadań

Lp.	RODZAJ ZADANIA	ŁĄCZNY KOSZT
1	Budowa chodników	345.000,00
	Środki Własne gminy	86.250,00
	Kredyt	-
	Środki pozabudżetowe	258.750,00
2	Budowa placu zabaw	70.000,00
	Środki Własne gminy	17.500,00
	Kredyt	-
	Środki pozabudżetowe	52.500,00
3	Modernizacja oświetlenia ulicznego	36.000,00
	Środki Własne gminy	9.000,00
	Kredyt	-
	Środki pozabudżetowe	27.000,00
4	Budowa tablicy informacyjnej	5.000,00
	Środki Własne gminy	5.000,00
	Kredyt	-
	Środki pozabudżetowe	5.000,00

4. Harmonogram Realizacji Projektu

Rodzaj zadania	2008	2009	2010	2012	2013	2014	2015
Budowa chodników							
Budowa placu zabaw							
Modernizacja oświetlenia ulicznego							
Budowa tablicy informacyjnej							

VIII. Wdrożenie i Monitorowanie Planu

Wdrożenie Planu Odnowy Miejscowości rozpocznie się poprzez wprowadzenie go w życie uchwałą Rady Gminy Młynarze. Wdrożenie Planu zaleca się Wójtowi Gminy Młynarze, Radzie Sołectkiej miejscowości Młynarze oraz Sołtysowi wsi Młynarze.

Monitorowanie każdego przedsięwzięcia – czyli dbanie o prawidłowy jego przebieg przez cały czas jego trwania polega na systematycznym zbieraniu, zestawianiu i ocenie informacji rzeczowych i finansowych w postaci ustalonych wskaźników, które opisują jego postęp i efekty.

W monitorowaniu biorą udział wszystkie podmioty oraz komórki organizacyjne Urzędu Gminnego w Młynarach zaangażowane we wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Młynarze. Oceną wdrażania Planu zajmie się Rada Sołectka.

IX. Podsumowanie

Opracowany Plan Odnowy Miejscowości Młynarze zakłada w przeciągu siedmiu najbliższych lat realizację kilku zadań. Istotą tych zadań jest pobudzenie aktywności środowisk lokalnych oraz stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju i promocji wartości związanych z miejscową specyfiką społeczną i kulturową. Realizacja Planu Odnowy Miejscowości Młynarze ma także służyć integracji społeczności lokalnej, zwiększeniu zaangażowaniu w sprawy wsi, zagospodarowaniu wolnego czasu dzieci i młodzieży oraz rozwojowi wsi.